

**ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ З
ДИСЦИПЛІН МЕДИКО-БІОЛОГІЧНОГО ЦИКЛУ У
НАВЧАЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ВИПУСКНОГО
КУРСУ**

Маркова О.В.

Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка
E-mail: marbodia12@gmail.com

Одним із актуальних шляхів підвищення ефективності навчання у вищій школі вважають інтегрування навчальних дисциплін. Варто розрізняти особливості занять із інтегрованих курсів і занять із елементами інтеграції змісту 2-х або більше предметів, що за навчальним планом викладають як окремі дисципліни. Мета таких занять — створити передумови для різнобічного розгляду об'єкта, поняття, явища, формування системного мислення, уяви, емоційного ставлення до пізнання [1, с. 127].

Сьогодні в педагогічних університетах діють інтегровані програми з іноземної мови, етики, народознавства та психолого-педагогічних дисциплін. Велика кількість робіт присвячена інтеграції природничих дисциплін. Наприклад, у Центральноукраїнському державному педагогічному університеті ім. Володимира Винниченка для майбутніх вчителів фізичної культури впроваджено інтегрований курс «Вплив фізичних навантажень на фізіологічні системи організму людини». Курс викладається для студентів четвертого курсу і розрахований на два семестри.

Знання, які опановують студенти інтегровані з наступних дисциплін: «Анатомія з основами спортивної морфології», «Фізіологічні основи фізичної культури і спорту», «Біомеханіка», «Біохімія», «Гігієнічні основи фізичного виховання», «Спортивна медицина». Наведемо частину програми курсу з розділу «Опорно-руховий апарат».

**Підготовка майбутніх учителів до реалізації
інтегрованого підходу в освітній галузі**

**Фрагмент програми інтегрованого курсу «Вплив фізичних
навантажень на опорно-руховий апарат»**

№ з/п	Тема заняття	Дисципліни, які інтегруються
ОПОРНО-РУХОВИЙ АПАРАТ		
1.	Адаптація кісток скелету до фізичних навантажень	<p><i>Анатомія з основами спортивної морфології</i> (кісткова тканина, будова скелета, кістки тулуба, верхніх і нижніх кінцівок).</p> <p><i>Фізіологічні основи фізичної культури і спорту</i> (механізми фізіологічних процесів у кістках при заняттях фізичними вправами, спортом).</p> <p><i>Біомеханіка</i> (біомеханічні властивості кісток, біокінематичні пари і ланцюги, кістки як важелі).</p> <p><i>Біохімія</i> (хімічний склад кісток).</p> <p><i>Гігієнічні основи фізичного виховання</i> (антропометрична карта, визначення поздовжніх, поперечних та обводових розмірів тіла людини).</p> <p><i>Спортивна медицина</i> (класифікація травм кісток, причини, перша допомога).</p>
2.	Адаптація м'язової системи до фізичних навантажень	<p><i>Анатомія з основами спортивної морфології</i> (будова м'язового симпласту, м'язова тканина, будова і класифікація м'язів, основи динамічної анатомії).</p> <p><i>Фізіологічні основи фізичної культури і спорту</i> (фізіологія м'язового скорочення, функціональні зрушення у м'язах).</p> <p><i>Біомеханіка</i> (біомеханічні властивості м'язів, умови рівноваги тіла, умови м'язової тяги, зовнішні і внутрішні сили, що діють на опорно-руховий апарат).</p> <p><i>Біохімія</i> (хімічний склад м'язів, композиція м'язових волокон, метод біопсії).</p> <p><i>Гігієнічні основи фізичного виховання</i> (абсолютна та відносна маси м'язового та жирового компоненту тіла)</p> <p><i>Спортивна медицина</i> (класифікація травм кісток, причини, перша допомога).</p>
3.	Адаптація зв'язок і сухожилок до фізичних навантажень	<p><i>Анатомія з основами спортивної морфології</i> (сполучна тканина, система з'єднань кісток, класифікація суглобів).</p> <p><i>Фізіологічні основи фізичної культури і спорту</i> (функціональні зрушення у зв'язках і сухожилках при заняттях фізичною культурою і спортом).</p> <p><i>Біомеханіка</i> (біомеханічні властивості зв'язок і сухожилок, ступені свободи у біокінематичних ланцюгах, амплітуда рухів).</p> <p><i>Біохімія</i> (хімічний склад зв'язок і сухожилок).</p> <p><i>Гігієнічні основи фізичного виховання</i> (визначення рухомості в суглобах).</p> <p><i>Спортивна медицина</i> (класифікація травм зв'язок і сухожилок, причини, перша допомога).</p>

Інтегрований курс впроваджений в навчальний процес для студентів випускного курсу для актуалізації опорних знань

Підготовка майбутніх учителів до реалізації інтегрованого підходу в освітній галузі

засвоєних на молодших курсах та підготовки до іспитів державної атестації.

Література

1. *Кочубей А. В.* Інтеграція як ефективне методичне явище в процесі підготовки студентів технічного вищого навчального закладу / А. В. Кочубей // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : зб. наук. пр. : наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. – Рівне : РДГУ, 2014. – Вип. 9 (52). – С. 45–48.

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ-ДОСЛІДНИКА В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ

Москалюк Н.В., Павлюк О.О.

Тернопільський національний педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка

E-mail: moskalyuk@chem-bio.com.ua

Сучасне суспільство потребує спеціалістів високого рівня, всебічно підготовлених, з вмінням розв'язувати складні проблеми, критично ставитися до обставин, порівнювати альтернативні точки зору та приймати зважені рішення. Головна мета вищої освіти полягає в формуванні всебічно розвиненої та обдарованої особистості, яка буде застосовувати здобуті знання не лише в своїй подальшій професійній діяльності, а й буде постійно оновлювати та поповнювати їх. Сьогодні вченими-педагогами (А. Алексюк, Л. Кондрашова, Н. Кузьміна, С. Сисоєва, В. Сластьоніна та ін.) приділяється значна увага особистості студента – майбутнього вчителя, його підготовці, професійному й особистісному розвитку, процесу входження в освітнє середовище і самореалізація в ньому. Тому вкрай необхідним є пошук шляхів і засобів, які дають змогу зробити новий крок у методичній підготовці майбутнього вчителя, розв'язанні проблеми підготовки майбутніх учителів до дослідницької діяльності, тобто вивести його на рівень професійної компетентності, яка б задовольнила потреби школи в